

Met Kafka in de wachtkamer

TheaterTeater speelt „Een gemeenschap van schurken”

MECHELEN — „Er was eens een gemeenschap van schurken, dat wil zeggen het waren geen schurken maar gewone mensen”. Jappe Claes van TheaterTeater legde dat intrigerende beginzinnetje van een kortverhaal van Franz Kafka voor aan Peter De Graef. Die schreef er een teatertekst bij, losjes geïnspireerd op het kafkaïaanse gedachtegoed.

De Graef voert zijn favoriete personages op: bizarre randfiguren die zich een druppel in de kosmos voelen en tot een *straggle for life* veroordeeld zijn. Zelden klonk zijn boodschap zo expliciet.

Jappe Claes voert de regie. Tegen zijn gewoonte in, we kennen van hem vooral de projectmatige aanpak - volgt hij slaafs de aanwijzingen van de auteur. Daar zijn een paar kronkels bij die de opvoering niet weet recht te trekken.

Het is Jappe Claes' laatste opdracht bij het gezelschap dat hij zelf stichtte. In december, kort na de premiere van *Mr. en Mrs. Bloom* kreeg hij zijn ontslag en werd de produktie afgevoerd. Hij wil herbronnen en een tijdje met regisseren stoppen. Minstens voor de resterende subsidieperiode, die in 1997 afloopt, wordt Carina Van der Sande de nieuwe artistieke leider. Ze trad op in nagenoeg alle produkties van het gezelschap.

„We worden door de adviesraad met argusogen gevolgd”, zegt zakelijk leider Axel Doumen. „Alles staat in het teken van continuïteit”. Volgend seizoen speelt TheaterTeater twee nieuwe teksten: *Richter* van Dimitri Ma-

syn in een regie van Carina Van der Sande en *Box* van Karlijn Silgheem, een actrice van TheaterTeater die in tussen tot de vaste kern van Blauwe Maandag Compagnie behoort.

Wachtkamer

Eerst is er de uitgebreide toernooi met *Een gemeenschap van schurken*. Het stuk speelt zich af in de wachtkamer van het leven, een immense en troosteloze zaal waarin drie mannen en een vrouw hun beurt afwachten voor een „sollicitair onderzoek”.

Geen van hen weet welke job er precies te begeven valt. De maniakale Rowlands (een zeer eendimensionale Wim Willaert), stelt uitmuntendheid als levensideaal voorop en neemt het voortouw. Hij verliet eendeloze anekdotes, onder andere over zijn vader die oordopjes venitte. Is het daarom dat hij zelf zo onbetamelijk brult?

Er valt een soort gedwongen sa-

menhorigheid te bespeuren, maar er hangt ook elektriciteit in de lucht. De kortsluiting komt er als een onberispelijke heer in maatpak opduikt, die met een knipsoeg naar Kafka bovendien Jozef K. blijft te heten. Hij ontving per post een „departementale reprimande” voor een nooit begane overtreding en kreeg de raad een doorverwijzingsprocedure op te starten. Terwijl hij gewoon mee komt aanschuiven, houden de anderen hem voor een indringer, misschien wel een controleur.

Is het sollicitatiegesprek al begonnen? Wie speelt hier de baas? Jozef K. ontpopt zich als een pientere ondervrager, wordt nogal halsoverkop verheld op het meisje Mir, maar kan niet ontsnappen aan de greep van Rowlands. Die blijkt de grootste schurk van allemaal te zijn: een bittermanneke patron, de hellehoofd van dit vagevuur waar niemand ooit uitraakt.

„Trek u uit de slag”, luidt het slotdrees van De Graef in deze burlieke, die hij een bitter-ernstig slot meegaf. Zoals in zijn monologen *Er wordt Omdat* is hij uiterst karig in het uitzetten van een verbaalslijn. Zo komt de liefdesgeschiedenis helemaal niet uit de verf. Des te liever maakt hij onregelende zijspelingen.

Aan het slot houdt Rowlands een spiegel voor. We zijn als de sekretarisvogel, de enige diersoort waarop zich, midden op het hoofd, een teek vestigt. De vogel kan die parasiet niet uit eigen kracht verwijderen, hij roept er de hulp van lotgenoten voor in. Er zijn ook slimme sekretarisvogels die zich alleen laten pikken, zonder zelf solidaar te zijn.

(GVDS)

■ „Een gemeenschap van schurken” nog tot 31 maart bij TheaterTeater in Mechelen (015-20.37.80).